

ERDÉLYI MUNKÁS

ELŐFIZETESI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 12 KOR., FELEÉVRE 6 KOR., NEGYEDÉVRE 3 KOR. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILLÉR

ERDÉLYRÉSZI SZOCIALISTA PÁRT
HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDENSZOMBATON

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁRT, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR
9. SZÁM. ☐ TELEFONSZÁM: 13-34.

Milyen a munkásság megélhetése?

A kolozsvári nyomdai munkások szakszervezete, amint megírtuk, a napról-napra növekvő rettenetes drágaság és a mindinkább elviselhetetlenebbé váló megélhetési viszonyok kényszerű hatása alatt egy terjedelmes memorandumot szerkesztett, amelyben sok fáradtsággal és nagy pontossággal összeállított statisztikai adatokkal kimutatja, hogy a mai munkabérekből megélni lehetetlen és számokban kimutatja, hogy 1914. július havától mostanig a legszükségesebb élelmiszerek átlagos ára nem kevesebb, mint 2361 százalékkal, a lakbér, fűtés, világítás több száz, sőt ezer százalékkal, a ruházati cikkek árai átlagosan körülbelül 2681 százalékkal emelkedtek, de ezzel szemben a nyomdai szakmunkások munkabére csupán 500 százalékkal, a segédmunkásoké alig 566 százalékkal emelkedett.

A számok helyettünk is beszélnek. A statisztikából ugyanis megállapítható, hogy Kolozsvár városában egy nyomdai munkás vállára átlagosan négy tagból álló családnak eltartása nehezedik, melynek heti szükséglete minimálisan 451 koronát tesz ki, helyesebben csak tenne ki, mert a 180-200 koronás fizetésből a legminimálisabban sem jut. Végül a teljes heti kiadás, amiben benne van a betegsegélyző járulék, egyesületi illeték, munkanélküliek segélyezése, lakbér, cipő- és ruhajavítás, cérna, mosás, takarítás, fűtés, világítás, kisebb kiadások és élelmezés 614 koronát tesz ki. Örök titok marad az, hogyan tudtak a munkások mégis kétszáz korona heti fizetésből megélni, mikor számszerűleg ki van mutatva, hogy 614 korona is nagyon szűkösen elég.

A nyomdászszervezet statisztikája borzalmas képét adja a mostani megélhetési viszonyoknak. A munkásság megélhetése 2361 százalékkal, ruházódása 2681 százalékkal, a lakás, fűtés, világítás és más dolgok több ezer százalékkal drágult meg öt év alatt! Ennyivel lett soványabb, rongyosabb, koldusabb, nyomorultabb a munkásság, mert a háború előtti alacsony munkabér alig emelkedett 4-500 százalékkal. S annyi al hizott, vastagodott, gazdagodott az uzsora. Az uzsora molochja felfalta a 4-500 százalékos béremelést, felfalta a munkásság egész keresetét.

Ez a statisztika borzalmas képét adja annak, milyen rettenetes vérengzést vittek véghez a munkásság soraiban az uzsorásoknak nevezett hiénák, amelyek most is ott settenkednek a pék, kofa, mészáros, kereskedő, ruhásbóli, cipőfizlet, háziur stb. ajtajában s lesi a nehéz küzdelmek árán megkeresett proletár-filléreket.

Ilyen a munkásság megélhetése, aki nem hiszi, vegyen magának egy kis fáradtságot, látogassa meg a proletárokat, de a lelkére kössük, ne kerülje el utjából a munkanélküliek nyomortanyáit sem.

A munkanélküliség

kétségbejuttató arányokat öltött egész Erdélyben és különösen Kolozsváron, ahol több ezer munkás a legnagyobb bizonytalanságban él és ahol sok ezer munkáscsalád vívódik az éhenhalás fekete rémével. Hetedik hónapja tart ez az állapot, hetedik hónapja remél és vár — türelmetlenül, a legnagyobb nyomorban és nélkülözésben — az a néhány ezer munkáscsalád, hogy valami változás fog beállni a mostani helyzetben s munkához jut a sok tétlenségre kárhoztatott munkáskéz. Hiába minden reménykedés. A szezonmunkások szomorúan konstatálják, hogy az idei munkaszezonnak már befejezett.

A szervezett építőmunkások, festőmunkások, vas- és fémmunkások, famunkások, sütőmunkások, kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők, nyomdászok és más szakmabeli munkások százai vannak munkanélkül. És ezekre megy azon munkások száma, akik egyik szakszervezethez sem tartoznak.

De amióta megszűnt a segélyezés, bizony nem apadt le a munkanélküliek száma — ami azt bizonyítja, hogy még sem volt igazuk azoknak, akik kézzel-lábbal erősítették, hogy a munkások, a munkanélküli segély reményében, nem akarnak dolgozni — sőt duplájára emelkedett és ennek szomorú hatásai napról-napra jelentkeznek. Akik nem hiszik ezt, olvassák csak el a rendőrség napi jelentéseit és meg fognak győződni róla, hogy ebben óriási nagy szerepe van a munkanélküliségnek, amely minden nyomornak a szülője.

A szervezett munkásság is már teljesen segély nélkül van, mert a szakszervezet kifogyva a pénzből, nem bírja segélyezni a munkanélküli tagjait. Tehát most már nem foghatja rá senki sem a munkanélküliekre, hogy nem akarnak dolgozni, mert mindenik munkás — fizikai és szellemi egyaránt — munkát akar, dolgozni akar.

A legnagyobb baj a nyersanyaghiány és a szállítási eszközök hiánya, amely lehetlenné teszi a még található szükséges anyagok ideszállítását és amelyen föltétlenül segíteni kell, mert különben még több munkás kerül ki az utcára.

A forradalom kiűtötte a gyilkolóeszközöket a munkások kezéből, s mindenki azzal a boldog tudattal sietett haza, hogy vége a pusztításnak, a szenvedésnek, megindul ismét az alkotás, a termelés. És ezt a reményünket még fokozták azok a gyönyörű tervek, amelyek akkor divatosak

voltak. Megindul az építkezés. Munkáslakások, amelyekre égetően nagy szükség van — munkáskórház, gyárak felépítése mind tervbe volt véve. Ennek nyomában lesz ipar, kereskedelem stb. S ez a sok szép terv kutbaesett.

A pénzéhes kapitalisták — talán féltelmükben — lemondtak a sok szép tervről, nem fektetik pénzüket ilyen vállalkozásokba. És miután az uzsoráskodás jobb üzletnek bizonyult, a már eddig olcsón beszerzett anyagokat is, mind a piacra dobják. A gyárépítésről tehát szó sincs; a gyáralapítás eszméjével foglalkozó pénzemberek hallgatnak, mint a dinya, mialatt a sok ezer munkáskéz tétlenségben tölti el a nyarat és mialatt sok ezer munkás — családjával együtt — a legnagyobb nyomorral küzd.

Május elseje megünneplése.

Az egész föld kerekességén, ahol kizsákmányolt és elnyomott proletárok élnek, a munka világnapján, május elsején megszünt az alkotó, termelő munka.

Erdélyben — a hozzánk beérkezett jelentések szerint — mindenütt szünetelt a munka, kivéve azokat az üzemeket.

A tordai munkásság munkaszünettel ülte meg május elsejét. Az üzletek zárva voltak. A tervbe vett ünnepélyes gyűlés, mivel az engedély nem adatott meg, nem lett megtartva. Őrlvtársai ismeretlen okból letartóztattak. Marosújvár munkássága is megünneplelte május elsejét. Marosvásárhely, Nagyszeben, Sepsiszentgyörgy, Beszterce, Dés, Szamosújvár munkássága sem dolgozott ezen a napon.

Bukaresti lapok jelentése szerint Bukarest munkássága a legnagyobb rendben és általános munkaszünet keretében ünnepelte meg május elsejét. A kedvezőtlen időjárás dacára, már korán reggel nagy tömegekben vonult a munkásság a Bordei felé, ahol körülbelül 30.000 főnyi tömeg gyűlt össze. A hatóságok szigorú rendszabályokat léptettek életbe. A Bordei felé vezető utakon nagy katonapatrolók cirkáltak és a Calea Victorien a gangok, udvarok szintén megvoltak szállva. Dél felé kezdett tisztulni az idő, azonban később ismét megeredt az eső. A kertben több emelvényről tartottak beszédeket, amelyeket nagy figyelemmel hallgattak végig és ovációval fogadtak az elvtársak. A hatalmas demonstrációban több intellektuel is részt vett, azonkívül a hírlapírók valamennyien megjelentek. Jasiban, Románia második fővárosában is impozáns tüntetést rendeztek az ottani elvtársak. Résztvettek a tüntetésben az összes ipari munkások, vasutasok, banktisztviselők. A menet élén egy hatalmas vörös lobogót vittek. Az egész városban szünetelt a munka s az üzletek is bezártak délután.

Párisból jelentik, hogy ott május else-

jének a reggele csendesen telt el, délután azonban hatalmas összeütközések történtek a tüntetők és a rendőrség között. Franciaországban mindenütt szünetelt a munka. Mindenhol tüntetések voltak és az utcai forgalom megakadt, mert a bérkocsisok is megünnepelték május elsejét.

A Chemarea jelenti Bécsből: Május elsejét Ausztriában teljes rendben ünnepelték. A bécsi munkástanács ebben az évben lemondott a szokásos prateri ünnepelő tüntetésről. Ellenben nagy tömegek jártak be a főváros utcáit vörös lobogókkal és zenével a menetek élén. Több gyűlést is tartottak, azonkívül az összes színházakban, koncertekben és mozikban diszeloádások voltak, amelyeken a proletárok díjtalanul vehettek részt.

A Chemarea írja: Bécsből jelentik, hogy a frontról érkező rossz hírek dacára Budapesten valóságos deliriumos lelkesezéssel ünnepelték meg május elsejét. Száz ezrekre menő tömeg lepte el egész nap az utcákat és tereket. Az erkélyeken és az ablakokon a vörös zászlók árját lengette a szél. Éjfélén túl tartó ünnepi beszédek hangzóttak el. Az összes népbiztosok és kommunista vezetők beszédeket tartottak. Kun Béla a város összes kerületeiben beszédet tartott, amelyben ellenállásra tüzelte a népet és fenyegette a burzsoát. Az országháza előtt hatalmas tömeg verődött össze. A téren egy 40 méter hosszú, 30 méter széles és kétemeletnyi magasságu vörös emelvény állott a proletárság vértanui: Martinovics, Dózsa György, Liebecknecht Károly és Luxemburg Róza emlékezetére. A délután folyamán katonatoborzás, tánc és ingyenes ünnepi előadások voltak a színházakban.

A kolozsvári nyomdai és újságíró munkások bérmozgalma

A kolozsvári nyomdai munkások és újságírók szervezetei szerda délutánra értekezletre hívták meg munkaadóikat. Az értekezlet célja régi megjelöléssel: bérmozgalom. Sajnos, a proletáriátusnak ez a régi harcos szava igen gyenge kifejező eszköz ahhoz, hogy ezt a mozgalmat kellően visszaadja. Elkeseredett, agyonéhezett emberek segélykiáltása ez a mozgalom, melyet a viszonyok kényszerítettek rá a munkásokra.

Egy végső, segítséget váró jankiáltása ez a munkáságnak: nem bírják többet a korgó gyomorral való harcot, elapadt a szavuk éhes gyerekeik csitítására, kinlódó feleségeik vigasztalására. Nincs tovább, mert nem bírják tovább. Havi nyolcszáz—ezerkettőszáz koronából megélni nem lehet. Korgó gyomorral a szedőszekrény mellett állani, a szerkesztőségi asztal mellett ülni: nem lehet.

A munkaadóikhoz fordultak. Kérésüknek nem volt hosszú indoklása, de annál erőteljesebb: egy memorandum, melynek adatai bebizonyítják, hogy *hetenként legalább négyszáz koronára* volna szükség arra, hogy a legprimitívebben, de mégis emberi módon megélhessenek. De nem ennyit kértek, csupán bérük 50 százalékát, amely mintegy négyszáz koronát tesz ki — *havonta*.

Az újságíró munkások ezenkívül kollektív szerződés nélkül állanak. Az országos kollektív szerződés ugyanis a megszállott területekre nem vonatkozik. Ezen kívül az újságíró munkások is éhségbérek mellett dolgoznak. Munkatársak fizetése ezer korona, szerkesztőkét egyezerháromszáz.

Ilyen viszonyok között ült össze az értekezlet, melyen előbb Szentmiklósi József a lapkiadó igazgatója, majd Barabás István nyomdatulajdonos elnökölt. A nyomdai munkások kérését Grosz Hermann, a újságíró-munkásokét Székely Béla az Ellenzék szerkesztője és Ligeti Ernő dr. fejtették ki.

A munkaadók közül Schwartz Ignác

az értekezlet elején becsületes megértéssel kijelentette, hogy a munkások kérését magaévá teszi és teljesíti. Goppold Gyula és Szentmiklósi József azt fejtették, hogy a vállalatok ezt a megterhelést nem bírják el. Dr. Dodó Ferenc hajlandó a vállalatból részeseledést adni a munkáságnak. Hosszas vita után az elnökö Barabás kijelentette, hogy a munkások kérését jogosnak találja és a maga részéről megadja. Jordáky Lajos bejelenté, hogy Baritiu Péter, Stief Jenő és Kupferstein Testvérek nyomdatulajdonosok teljesítik a munkások követelését.

Line száraz és krónikás leírása annak a mozgalomnak, melynek ez a szerdai értekezlet csupán első fázisa volt. Mintahogyan jeleztük is: olyan lépése ez a munkáságnak, melyre a nyomor kényszerítette. Most az a kérdés: mi súlyosabb, száz és száz munkás nyomorának enyhítése vagy a munkaadók profitélsége. Szavak nem győzhetik meg a munkaadókat, — itt az emberi haladás kell győzzön. Ha ez nem tud most érvényesülni, akkor a munkáságnak is tudni fogja, hogy a nyomdatulajdonosoktól várhat-e valamit vagy maga kell kezébe vegye sorsát, nehogy éhenhaljon. Ezt pedig a munkaadók profitja igazán nem éri meg.

Elvtársak! Elvtársnők! Munkások!

A mostani súlyos idők óriási feladatokat rónak a munkásajtóra, amely csak úgy tud eleget tenni nagy feladatának, ha valamennyi munkás lelkesedéssel és áldozatkészen csoportosul körülötte.

Az Erdélyi Munkás megjelenésének első pillanatától kezdve arra törekedett, hogy a legjobbat nyujtsa az elvtársaknak, bátran sikraszállt a munkáságnak érdekeiért és nem rajtunk mullott, hogy a kívánalmaknak nem mindenben tudtunk megfelelni.

Munkások! Mutassátok meg, hogy áldozni is tudtak az elvetekért, filléreitekkel tegyétek lehetővé, hogy az Erdélyi Munkás megjelenhessen. Szereztek sok új előfizetőt, mert azzal a mi táborunkat növelitek és nagygyá, hatalmassá teszitek a munkásmozgalmat.

Mindenütt, ahol megfordultok, követeljétek az Erdélyi Munkást.

Az előfizetés ára

egy évre 12 kor.,
fél évre 6 kor.,
negyedévre 3 kor.

Sáfrány műhelyfőnök munkaprése.

A vasutas munkások köréből újabb panaszhangok hallszanak. Mikor már nagynehezen elült a munkások között fennálló lehetetlen helyzet, akkor Sáfrány műhelyfőnök a saját találmányu és lehetetlen tervét akarja a munkások hangulatát kiváltani és a már elmúlt állapotokat újra meghonosítani. Sáfrány műhelyfőnöknek nem fontos a nyugodt és biztos munkamenet, sokkal szívesebben látja, ha az ellentétek kiéleződnek a munkások és a műhelyvezetőség között. A zavarcsinálásból vél magának érdemeket szerezni, amire nagyon is rá van utalva, mert tudásával aligha szerkezheti azt meg.

Sáfrány műhelyfőnök most elérkezettnek látja az időt, hogy ezt a machinációt keresztül vigye, mert a munkások között most nem teljes az egyetértés. Ugy okosodik, hogy míg a munkások egymással civakod-

nak az elmúlt események miatt és míg a megértés köztük újra életre kel, addig ki kell használni az időt és azt saját javára kamatoztatni. Az nem alterálja Sáfrány urat, hogy nemrégiben még együtt passzívrezisztált azokkal, akik ellen ma a prést alkalmazni akarja. Azzal sem törődik, hogy nem is oly régen még parolázott velük és szolidaritásnak vallotta magát a közös gazdasági érdekek megvédésében. Most egészen más érdekek vezeték és ezt még a munkások bőrén keresztül is képes magának megszerezni.

Nem kevesebbet akar Sáfrány, mint azt, hogy az egyezményt megszüntesse és helyette az órabérrendszert honosítsa meg. Ez rendben volna, de ezzel egyidejűleg a termelést 54-ről 715-re akarja fokozni és pedig minden ellenérték nélkül. Hát ez már még Sáfrány műhelyfőnökötől is sok. A termelést úgy fokozni, hogy még háromnegyed annyit produkáljon a munkás, mint amennyit produkált még Taylor, a híres kizsákmányoló rendszer meghonosítója sem tudta elképzelni. Sáfrány őt akarja lepipálni.

Nem tudjuk megérteni egy ép elme ilyen szörnyszüleményét. És lámár igen, miért megfelelő ellenérték nélkül. Hát a munkás nagyobb erőlkifejtés esetén nincs kitéve nagyobb erővesztésnek és ha igen, nem kell több táplálék vételével az erővesztésüket visszaszerezni, hogy időnap előtt el ne sorvadjon, rokkanttá, bénává ne váljon. Ezt az erővesztésüket abból a semmitmondó esetleges többletkeresetből semmiesetre sem képesek a munkások pótolni. Miért dolgozzanak tehát a munkások még intenzívebben, ha csak nem azért, hogy a többtermelés révén Sáfrány műhelyfőnök feljebb kapaszkodjon.

Ez a szépen kiesztelt terve Sáfrány urnak — előre megjósoljuk — kutba fog esni, mert a vasutas munkások, legyen az ellentét köztük bármekkora, abban a pillanatban, amelyben egzisztenciájuk ellen intéznek támadást — egymásra találnak és együttesen verik azt vissza.

A vasutas munkások okulhatnak ebből a kísérletből is, tisztán láthatják, hogy a munkásnak nem szabad egy pillanatra sem megtántorodni. Lehetnek nézetkülömbözések, félreértések, ballépések — az egységnek megbomlani még sem szabad. A munkásnak mindig egy cél felé kell törekedni; a cél eléréseért sok gátat kell áttörnie, de ez nem képezhet akadályt, ha mindenkoron becsülettel áll helyén és nem tántorodik meg akkor sem, ha ebben a nagy küzdelemben epizódyszerű szenvedések is érik.

A vasutas munkások a múltban becsülettel állták ezt a küzdelmet és megvagyunk róla győződve, hogy állják a jövőben is, mert az ő meggyőződésük a lelkiükben és agyukban van meggyökeresedve, azt onnan kiirtani nem lehet. Ezen a falankszon pedig megtör az összes Sáfrányok mesterkedése.

SZAKMOZGALOM

A művegtagnmühely munkási pár hét-tel ezelőtt memorandummal fordultak az igazgatóhoz bérük megjavítása érdekében. Ez a mai megélhetési és munkabérviszonyok mellett mindenki előtt igen érthető. A munkás olyan bért követel munkájáért, amely félig-meddig megélhetést biztosít számára. Nem így gondolkozik azonban a művegtagnmühely igazgatója, akiből — úgy látszik, a humanizmus teljesen hiányzik. Erre enged következtetni az a körülmény, hogy Székely Ferenc elvtársnak — aki az ott dolgozó munkások bizalmiférfa — felmondtak. Az igazgató azt hiszi, ha a bizalmiférfa felmondanak, úgy a munkások már

HIREK

Az Erdélyi Munkás

megtudnak élni éhbérből is. Nagyon csodálk az igazgató ur, mert a munkások belelátnak kisdéd játékába és nem fogják tűrni a bizalmiférfi megrendszabályozását. Arról a gondolatról meg tegyen le, hogy a munkásokkal elhútsa azt a nyári mesét, amivel Székely elvtárs felmondását megindokolták. És ha igaz is volna az, hogy Székely elvtárs írta azt a közleményt, melyben megírtuk, hogy az igazgató pénzügyében kénytelen az üzemet megszüntetni, minthogy nem igaz, még akkor sem helytálló a felmondás, mert a munkás szabad ideje fölött a munkaadó nem rendelkezik és ekkor azt cselekszik, amit akar. Ami pedig a felmondásnak a második indoklását illeti, az egészen rossz fényt vett a műhelyre. Ha bizalmiférfinek a művezetőt is ellenőrizni kell, úgy ott igen szánalmas állapotok uralkodhatnak. Jó lesz az igazgatónak elővenni a jobbik eszét idejekorán, mert könnyen megtörténhetik, hogy később már annak sem fogja tudni hasznát venni.

Válassz egy nyilatkozatra. Egyik reggeli lap május 4-iki számában egy nyilatkozat jelent meg Glatz Ágoston művezető aláírásával, még a munkások nevében is. Ezzel a nyilatkozással szemben újlag kijelentjük és a leghatározottabban fenntartjuk azon állításunkat hogy a Török-cukorkagyár munkásaitól kaptuk azt az információt, melynek alapján megírtuk, hogy a gyár tulajdonosa csak utólag, a mi felszólalásunkra szánta rá magát arra, hogy a munkások bérét az üzem szünetelése alatt is kifizeti. Ennek bizonyítására neveket is szolgálhatnánk, de nem szoktuk a munkásokat megrendszabályozásnak kiszolgáltatni, ezért azt nem is tesszük. Azonban a nyilatkozással kapcsolatban még egy kijelentéssel tartozunk. Nekünk semmi közünk a Melissa-gyárhoz és az ezzel kapcsolatos gyanúsítást — ha azt ránk is vonatkoztatja Glatz — aljas rágalomnak kell minősítsük. Egyébként Glatz munkástársunknak, — ki a gyár tulajdonosának pénzén nyilatkozik — azt üzenjük, hogy munkás csak munkás erejét adja bérbe a munkáltatónak, lelkiismeretét nem. Aki lelkiismeretét is odaadja, mint ön, az nem munkás, hanem *kuli*. Ami Russ elvtársra való hivatkozást illeti, hát az rendben van most is. De ha már hivatkoztak rá, úgy ez a hivatkozás is igazol bennünket a gyanúsítással szemben. A gyár tulajdonos is tudja, hogy Russ elvtárs vele sem hagyta magát megvesztegetni és a neki adott cukrot szándékosan ott felejtette a gyárba, amikor Glatz *be nem* rukkoltatása érdekében tárgyalt.

Hivatalos órák:

Építőmunkások csoportja naponta, délután 5-7 óráig, vasárnap délelőtt 9-11 óráig.

Sütőmunkások csoportja naponta 9-11 óráig, szerdán délután 3-5 óráig.

Megántsizviselek és kereskedelmi alkalmazottak csoportja naponta délután 5-7 óráig.

Vas- és fémmunkások csoportja szerdán és pénteken este fél 7 órától fél 8 óráig, vasárnap délelőtt 10-12 óráig.

Festőmunkások csoportja szerdán és pénteken délután 4-6 óráig.

Szabómunkások csoportja vasárnap kivételével mindennap délután 6-7 óráig.

A vegyszeres munkások csoportja kedden és pénteken este 6-7 óráig, vasárnap d. e. 10-12 óráig.

Cipész- és csizmadiamunkások csoportja vasárnap délelőtt 9-11 óráig, hétfőn este 6-7 óráig.

A lakásügyi bizottság pénztárosa minden hétfőn este 6-7 óráig.

érdekében megindított agitáció szép eredményt mutat fel. Lelkes elvtársak és még lelkesebb elvtársnők mindent elkövettek, hogy a lapolvasók taborát megsokszorozzák. Ennek az agitációnak tudjuk be, hogy most mintegy 400 új olvasóval szaporodott az Erdélyi Munkás gárdája. 400 új előfizető, 400 új harcost jelent, akik a lap útján nyert öntudatot az összesség javára fogják szolgáltatni.

Akadnak elvtársak, bár kevesen, akik a sajátjukból külön előfizettek a lapra a munkánélküli elvtársak részére. Voltak olyanok, akik a fodrásüzleteket keresték fel előszeretettel, ezáltal lehetővé tették, hogy lapunk még szélesebb rétegben hirdesse a szocializmusban rejlő nagy igazságokat. Az a kis tabor, mely hívó szavunkra sorompóba állott, derekas munkát végzett.

De ez még nem minden, amit az Erdélyi Munkásért tennünk kell. A proletárok lapja, a proletárok magasán hangzó zászlója. A proletárok lapjának erőssége a proletárerőnek fokmérője.

Ujult erővel lássanak hozzá az elvtársak az Erdélyi Munkás érdekében kifejtendő agitációhoz. Csak utmutató lehet az a 400 új előfizető arra, hogy miként lehet az új előfizetőknek az ezreit gyűjteni. Nem szabad szünetelni az agitációnak egy percig sem: most azonban föl kell annak lángolnia. Ne csak az a néhány elvtárs és elvtárnő tegye azt, hanem az elvtársak, az olvasók százai. Ha minden olvasó csak *egy új előfizetőt* szerez már megkétszereződnek az olvasók. Az Erdélyi Munkásért végzett agitáció termő gyümölcseit a proletárság egyeteme élvezi. Kell tehát minden elvtárs kivége a részét!

Gyönyörű kilátások. A hétfőn délelőtt tartott közéleti bizottsági ülésen dr. Somodi András bejelentette, hogy táviratot kapott az élelmiszert vásárló kirendeltségtől, amelyben arról értesíti a közéleti bizottságot, hogy Kolozsvár város részére újabb 20 vagon lisztet vásárolt. A 20 vagon lisztből 30 százalék nullás és 70 százalék főzöliszt. Amióta kenyérnélkül tengődünk, nem tudjuk hányadik örvendetes hír ez. Mi nem szeretjük a sok beszédet s éppen ezért bátorokodunk alázatosan megkérni, úgy a magunk, valamint sok éhező társunk, testvérünk nevében mindenkit, kevesebb reklámot, kevesebb lármát, kevesebb ígéretet és több lisztet méltóztassanak adni nekünk. Elmondjuk azt is, hogy miért kérjük ezt. Kolozsvár lakossága — különösen a munkásság — már hónapok óta nem látott az asztalán egy darabka száraz kenyeret sem, mert ami száraz kenyér volt, bizony husvét kalács címen április hónapban ünnepélyesen elfogyasztott. Mi azt hittük, hogyha nekünk nincs, körülbelül senkinek sincs még annyi lisztje sem, hogy a patkányok számára mérget keverjen beléje. De bevalljuk, őszintén csalódtunk. A kávéházakban piciny kis *zsemlyéket* adnak a vizeskávé

melé, a zugpiacokon 15—20 koronába mérlik a *buzaliszletet*, sőt továbbmenve *kenyeret is lehet kapni* s mindezen jó dolgok csak *drága pénzért* szerezhetők be, amire mi, szegény proletárok a kis keresetünkben nem vagyunk képesek. Nem tudjuk meddig tart ez az állapot, de az a szerény véleményünk, hogy talán lehetne egy kis jóakarattal segíteni a dolgokon, mert lehetetlennek tartjuk azt, hogy amíg a munkásság nehéz munkáival nem bír annyit megkeresni, hogy abból emberhez méltóan megélhessen, addig néhány dologkerülő, aki rátette a kezét az élelmiszerekre, teljesen kifossa a dolgozó népet és busás jövedelmeket vágjon zsebre. Várjuk az intézkedést!

Nemzetközi szocialista kongresszus. Pólgári forrásból kapjuk azt a hírt, hogy május 3-án nyitották meg a nemzetközi szocialista kongresszust Amsterdamban, amelyen Braun, Huysmans, Henderson, Renaudel Longuet, Donald, Müller, Haase, Van der Welde és Anseele elvtársak is résztvesznek.

A jövő a miénk. Van der Welde elvtárs, a belga kormány tagja egy újságíró előtt, a békekongresszus szociális jelentőségével foglalkozva, a következő kijelentéseket tette: A békeszerződés nemzetközi egységességgel a munka védelmét az egész világon rendezni fogja és a munkásságnak új jogokat teremt. A békekongresszus munkája egy igazságos és áthidaló mű a munkaadók önkényeskedése és a munkásság szuverenitása között, amely meggyőződésünk szerint *kezébe veszi a jövő uralmát*.

Akinek nincs kalapja. A nagysebenedi Ujvilág című napilap egyik számában az alábbi kis hirdetés jelent meg, amelyet minden kommentár nélkül adunk le: *„Kemény kalapot jókarban levőt, 58-as számot keresek három napi használatra. Díjazás megegyezés szerint. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek”*. Vajjon hány kalaptulajdonos jelentkezett?

Jauresnak szobrot emelnek. Az Izbanda jelentése szerint Páris város községtanácsa kiszemelte a helyet, ahol Jauresnak emlékszobrot emel. Jauresnak még egy monumentumot állítanak fel Carmauxban, a nagy államférfiu születési helyén. Ezt a monumentumot a francia szocialista szövetség létesíti.

Krilenkot megint meggyilkolták. A Dacia írja: Szalonikiből táviratozzák, hogy Krilenko orosz tábornokot egy csoport orosz katona Moszkva utcáin meggyilkolták. Krilenko az orosz bolsevik hadseregnek volt egyik vezére és egyszerű örmesterből lett generálissá.

A községi kisistenek, a régi betyárvilág legerősebb oszlopai, a jegyző urak lelkiismerete nagyon „tisztá” vala, mert a forradalom kitörés-kor összeszedve a kis lopott holmijukat otthagyták csapat, papot s azt sem mondták, hogy félkalap. Erre val a gyalui főszolgabírónak a lapokban közölt rendelete is, melyben elrendeli, hogy a meglépett jegyzők a községi számadások szerkesztésénél személyesen kötelesek közreműködni, mert időközben számtalan és a valóságnak megfelelő panasz adatott be ellenük. Kíváncsiak vagyunk vajjon hány jegyző fog jelentkezni.

Kész a cseh agrárreform. A Progress írja: Prágai jelentés szerint az agrártörvény 1 millió 300 ezer hektár szántóföldre, 3 millió erdősségre terjed ki, mely körülbelül 430 ezer családnak nyújt megélhetést.

Munkások! Munkásnők!

Olvassátok és terjesszétok az

Erdélyi Munkást

Olvasóinkat, kiknek előfizetése április hó folyamán lejárt, utoljára figyelmeztetjük, hogy ujtsák meg előfizetéseiket. Annál inkább tegyék ezt meg, mert a kiadóhivatal nincs abban a helyzetben, hogy a lapot a hátralékosoknak vagy az előfizetéssel elmaradóknak tovább is küldje és így kénytelen lesz a lap további küldését be-
szüntetni.

Raszkoynikov szomorú tragédiája jutott eszünkbe, mikor olvastuk az egyik polgári lapban egy névtelen egyetemi hallgatóról szóló cikket. Tanulni akart, egyetemre járt. Messze a szülői háztól, a legnagyobb nyomorral kellett megküzdenie, mert az a díszes vagyonos osztály, melyről különben már elmondottuk a magunk véleményét, nem akart tudni róla. Fekete kávéval táplálkozott és istállópadláson volt a lakása, akkor, amikor a város mágnásai, kapitalistái és uzsorásai a legnagyobb bőségben élnek. A rendőrség könyörült meg rajta csak, amely kényszerutlevéllel szülőfalujába küldte.

A halálbüntetés eltörlése Német-ausztriában. Az osztrák hivatalos lap, a Wiener Zeitung a nemzetgyűlés egyik újabb rendeletét közli, amely a rendes bírósági eljárásoknál eltörli a halálbüntetést.

A lapkezelőket felhívjuk, hogy az új negyed alkalmából az előfizetési díjakat azon olvasóinktól, kiknek előfizetése lejárt, haladéktalanul szedjék fel és juttassák be sürgősen a kiadóhivatalhoz. A lejárt előfizetők névsorát a lapkezelők a kiadóhivatalban megkapják.

A me e országából. Aradi tudósítás szerint Szabadkán 10-15 koronáért lehet egy kiló zsirt kapni, Temesváron pedig a főzölisztet 1 korona 20 fillérért és a kenyérlisztet 70 fillérért lehet kilónként vásárolni. Ebben az eldorádó hírből nem annyira az az irigylésre méltó, hogy a mai viszonyokhoz képest igazán olcsó árak uralkodnak a szabadkai és temesvári piacokon, hanem inkább az, hogy ilyen olcsó árak mellett ott zsirt és lisztet lehet kapni.

Zeiger ur drága cipői. Ki ez a Zeiger? Ugy-e kevesen tudják kedves olvasók? Pedig érdemes emlékeztetve vésni ennek az árfelhajtó kis cipésmesternek a nevét, aki, úgy látszik, hogy még mindig nincs tisztában azzal, hogy a háború már befejeződött és az árak napról-napra esnek. Az ilyen háborús uzsorásoknak pedig nem valami fényes palotában, hanem a börtönben végződik a karrierjük. Ennek a soha nem hallott nevű Zeiger cipésznek a Ferenc József-uton van az üzlete, a kirakatában több kész cipő szokott állani, amit a rongyos cipőjű vagy meztelbas proletárgyerek irigykedve bámulnak meg. Május elsején egyik elvtársunk betért az üzletbe s a kirakatban levő gyerekcipők árai-iránt érdeklődött. Hogy mi volt ezeknek a kétéves gyerekeknek való cipőknek az ára, azt még a börtönkosztra éret hadiuzsorások sem képesek elgondolni, nemhogy Zeiger mester boltjában keltett volna valami kellemes hatást. **220 koronát** mertek kérni egy pár 2 éves gyereknek való cipőért! Bizony Zeiger ur és a többiek, ez nem fog jóra vezetni.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **RUSS GYÖRGY**
Az erdélyrészi szociálista párt tulajdona.

SZINHÁZI HIREK.

...
Heti műsor.

Szombat d. u.: Othello.
Szombat este: Troubadour.
Vasárnap d. u.: Éva.
Vasárnap este: Három a kislány.

Mozi hírek.

...
Szinkör mozgóban.

Szombaton: *Névtelen.*
Vasárnap: *Névtelen.*

Egyetem mozgóban.

Szombaton: *Lidércfény.*
Vasárnap: *Lidércfény.*

Uránia mozgóban.

Szombaton: *Az üstökös.*
Vasárnap: *Az ördög.*

Nyomdásztanulót

fizetéssel felvesz a

Hungária-nyomda

Egyetem-u. 3 szám

Egy férfi varrott és szeges munkás, egy női francia fasarkos, ugyszintén egy könnyebb női szeges munkás felvétetik legmagasabb munkabér mellett **Ferenci** cipésznél Kornis-u. 1.

HUNGÁRIA

KÖNYVNYOMDA

SCHWARTZ ÉS TÁRSA

KOLOZSVÁR,
EGYETEM-UTCA 3.

Készít mindennemű
nyomtatványt gyorsan,
csinos kivitelben,
előnyös árakon

Oszfálytudatos munkás csak munkáslapot vásárol, olvas és terjeszt.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár r.-t.

Kolozsvár, Mátyás király tér 32. sz. (Saját ház.)
Fióktintézet: **Tordán.**

Igazgatóság 1 66 sz.
Titkárság és levelezés 9-99 sz.
Bankosztály 12-69 sz.
Pénztár váltóüzlet 10-82 sz.
Erdélyi mezőgazdasági r.-társaság 11-61 sz.

Betéteket elfogad takarékpénztári könyvecskére, vagy folyószámlára a legelőnyösebb kamatozás mellett és azokat az összeg nagyságára való tekintet nélkül rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. Hadifoglyok részére átutalásokat csupán kész kiadások lezámítása mellett teljesít.

PÉNZTARI ÓRAK:
Délelőtt fél 9 órá-tól délután 1 óráig

ERDELYI MUNKÁS KÖNYVTÁRA

Az Erdélyi Munkás kiadóhivatalának könyvtárában a következő könyvek kaphatók:

Else Jerusalem: A szent Skarabáus.
Zola: Patkányfogó I. és II.
Molnár Ferenc: Andor.
Csizmadia: A nagy magyar parasztforradalom.
Révész Béla: Vonagló falvak.
Csizmadia Sándor: Csak vissza nem. (Költemények).
Vanczák János: Vég és Vas. (Költemények).
Marx: III. Napoleon államcsínyje. (Fordította: Garami Ernő).
Bálint Aladár: Város. (Novellák).
Farkas Anit: Templomtűzek, Vörözsoltárok. (Versek).
Bođrogi Zsigmond: Szántók, Vetek. (Költemények).
Farkas Anit: Szilaj Péterek.
Upton Sinclair: Az elítelt.
Varga Jenő: A magyar kartellek.
Csizmadia Sándor: Munkás emberek.
Munkáskönyvtár füzetek.
Szocializmus. (Folyóirat).
Apróbb füzetek.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R.-T.

KOLOZSVÁR

Mátyás király-tér 7. sz.
Befizetett alaptőkéje 4
millió korona :: Egyéb
alapjai 2,700.000 kor.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyószámlára legelőnyösebb kamatozás mellett és azokat bármikor azonnal visszafizeti. Leszámlát váltókat, folyósít törlesztéses kölcsönöket, vesz és elad értékpapírokat, előleget nyújt értékpapírokra, díjmentesen bevált szelvényeket és mindennemű bank és takarékpénztári ügyleteket lebonyolít. Új intézeti székhelyében külön e célra épített pánccéltermében tűz és betörésmentes szafekeszeket és értékeket tartalmazó ládák részére tresort tart a közönség rendelkezésére.
Áruraktárai: A pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám alatt.

Olcsó árairól és szolid kiszolgálásáról előnyösen ismert

SZABÓ JENŐ

női divatruháza,
Kolozsvár, Wesse-
lényi Miklós-u. 5.

Fekete gépselyem kapható!!